

Pohjois-Pohjanmaa

Elintarvikealan alueellinen tilannekuva

Aitoja makuja -katsaus

Kuva: Arctic Food Lab / Harri Tarvainen

Pohjois-Pohjanmaa

Vuonna 2024 elintarvikkeita ja juomia valmistavilla yrityksillä oli Pohjois-Pohjanmaalla yhteensä 191 toimipaikkaa.

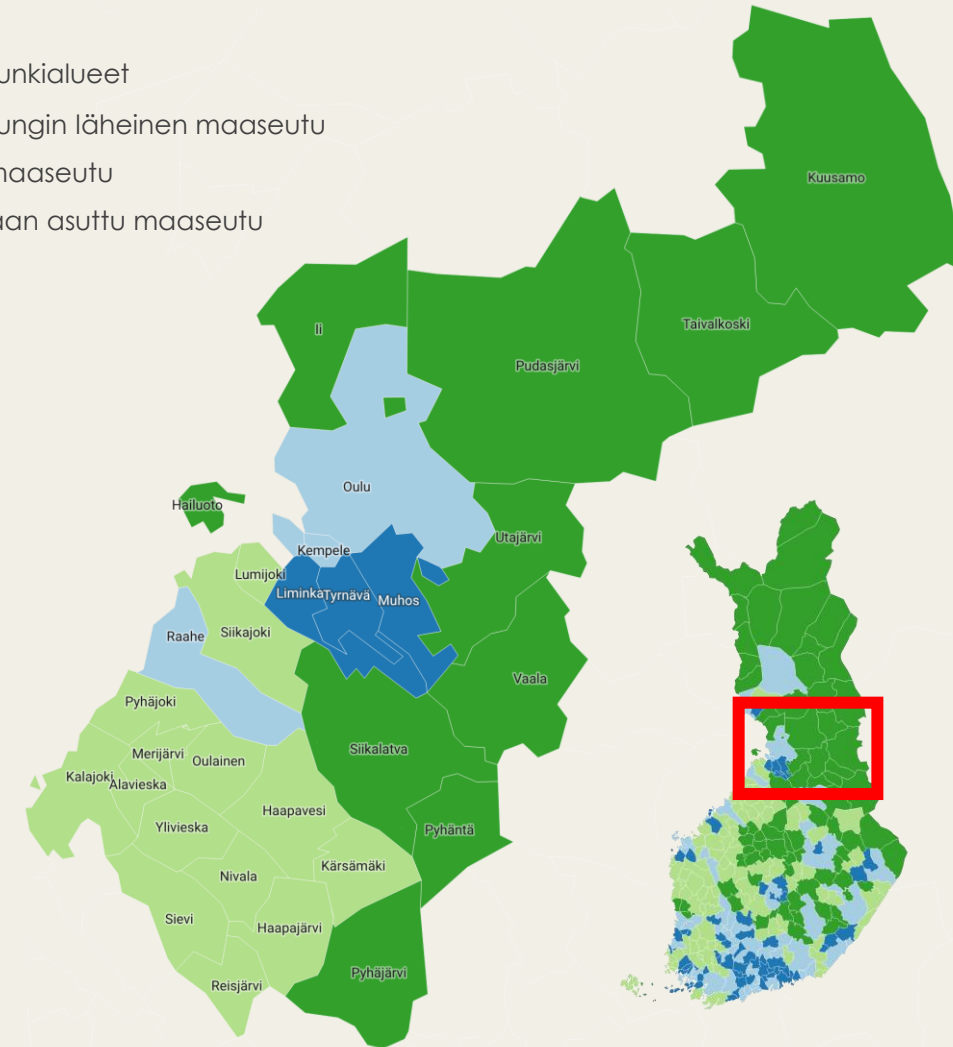
Elintarvikkeiden valmistukseen keskittyvien yritysten toimipaikoista 70 oli kaupunkialueilla, 8 kaupungin läheisellä maaseudulla, 50 ydinmaaseudulla ja 47 harvaan asutulla maaseudulla.

Juomia valmistavilla yrityksillä toimipaikkoja oli 16.

Lähde: Tilastokeskus, maaseutuindikaattorit

Kartat: Maanmittauslaitos / Datawrapper

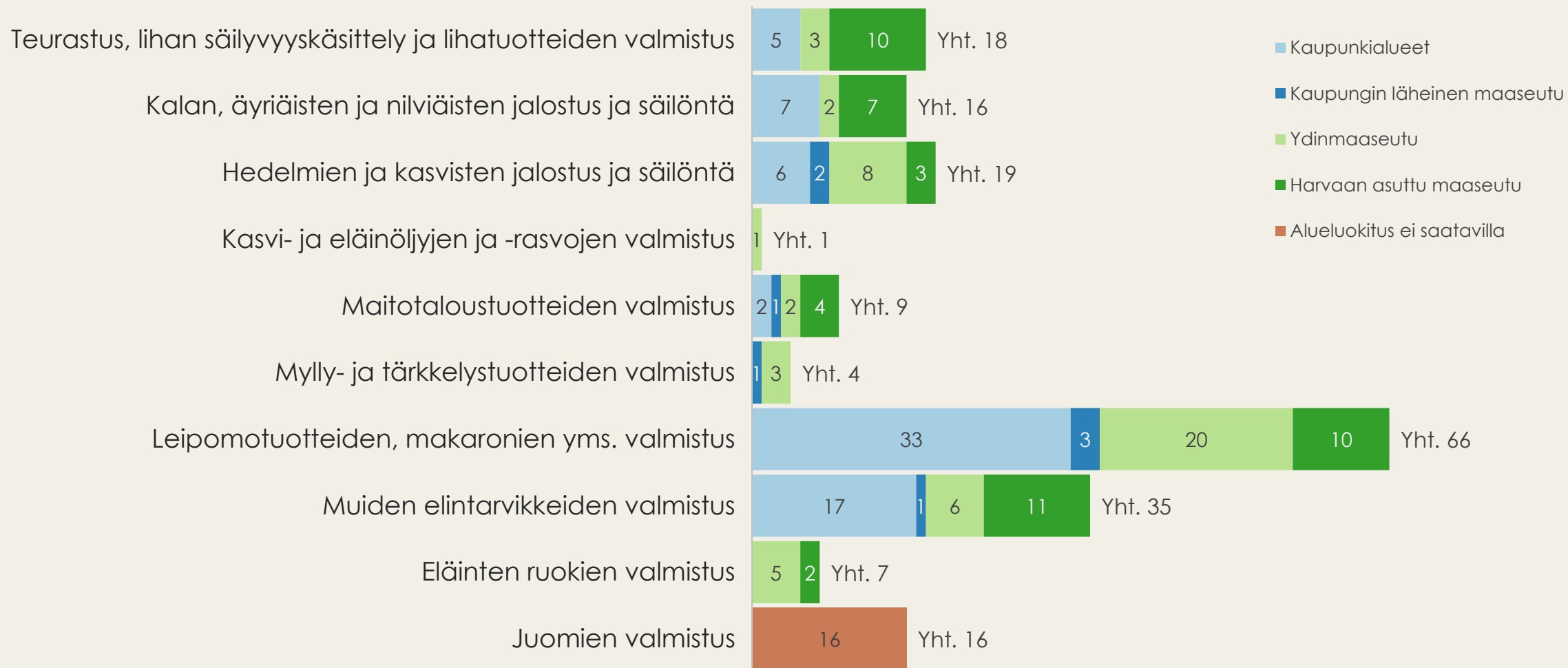
- Kaupunkialueet
- Kaupungin läheinen maaseutu
- Ydinmaaseutu
- Harvaan asuttu maaseutu

Lisätietoa kuntapohjaisesta kaupunki-maaseutuluokituksesta viimeisellä sivulla.

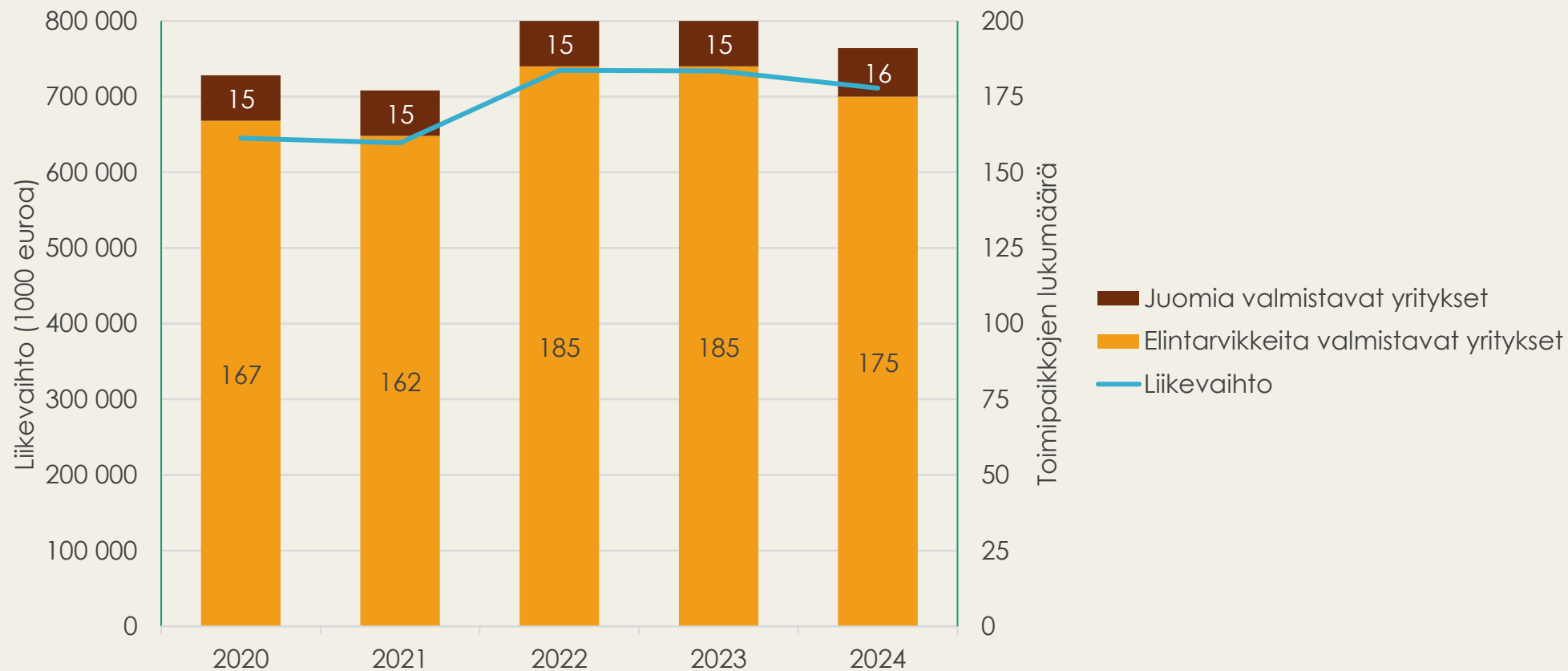
Elintarvikkeita ja juomia valmistavien yritysten toimipaikat Pohjois-Pohjanmaalla 2024

Lähde: Tilastokeskus, maaseutuindikaattorit

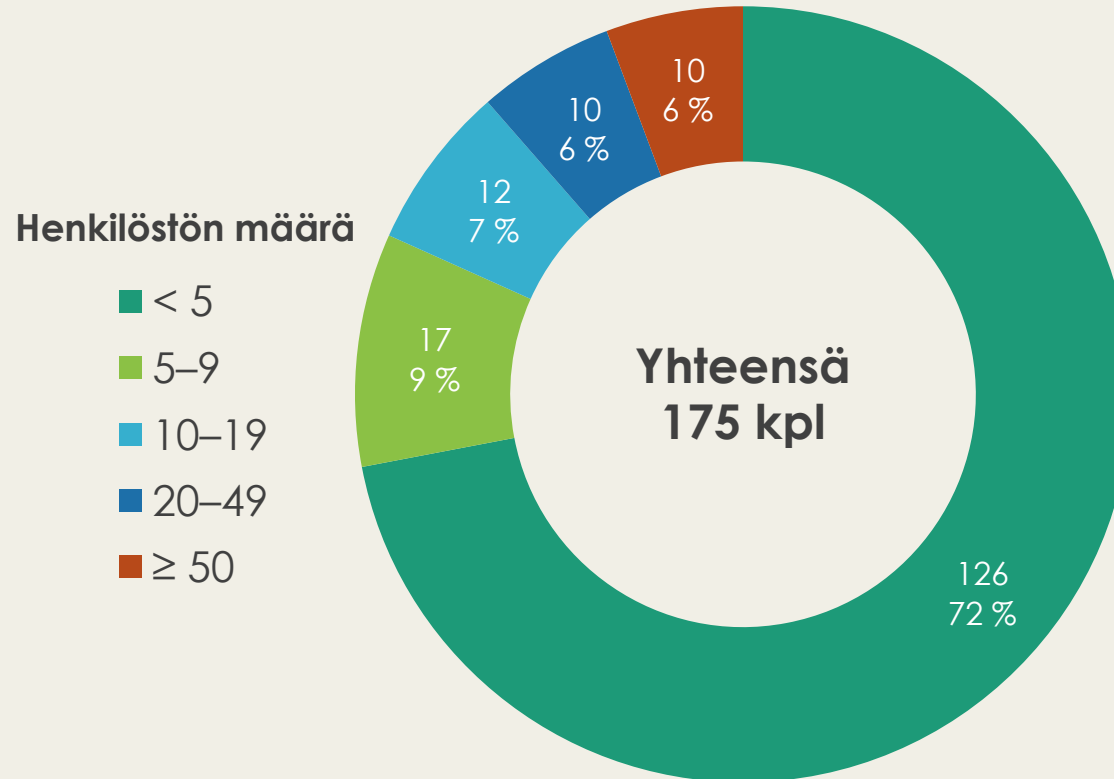
Elintarvikkeita ja juomia valmistavien yritysten toimipaikkojen määrän ja liikevaihdon kehitys Pohjois-Pohjanmaalla 2020-2024

Lähde: Tilastokeskus, alueellinen yritystoimintatilasto

Elintarvikkeita (pl. juomat) valmistavien yritysten toimipaikat henkilöstön määrän mukaan Pohjois-Pohjanmaalla vuonna 2024

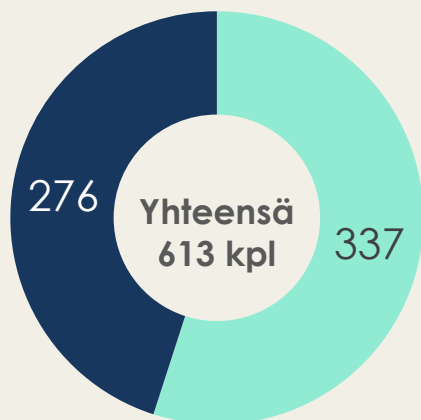
Lähde: Tilastokeskus, maaseutuindikaattorit

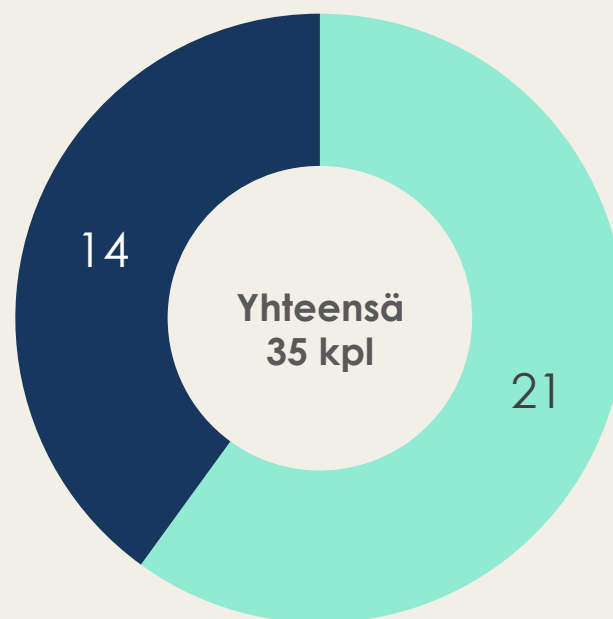
Luomuelintarvikejalostajien lukumäärä

Lähde: Luonnonvarakeskus, maaseutuohjelman indikaattorit 2014-2020

Koko Suomi (pl. Ahvenanmaa)

Pohjois-Pohjanmaa

■ Luomuelintarvikejalostajat

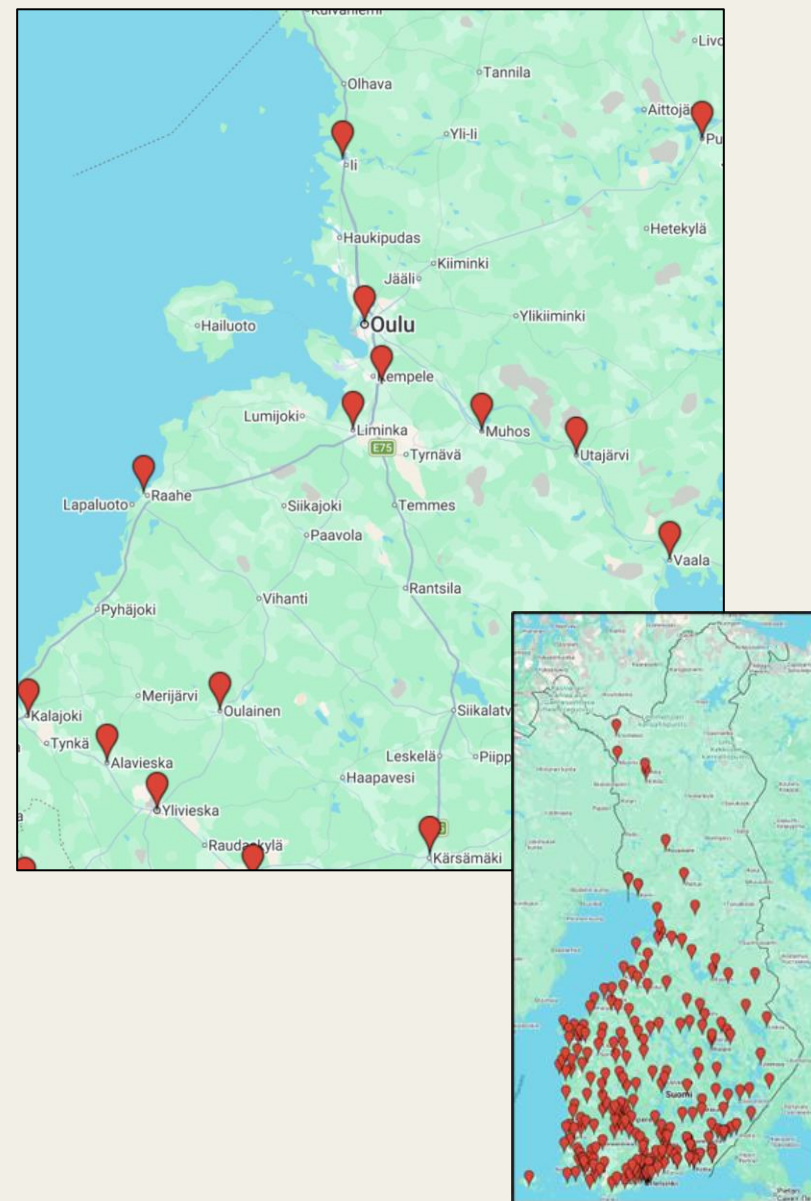
■ Alhaisen jalostusasteen toimijat*

*Alhaisen jalostusasteen toiminta on lähinnä maataloilla tehtävää luomuelintarvikejalostusta

Suoramyynti ja REKO-toiminta

Lähteet: Luonnonvarakeskus, maaseutuohjelman indikaattorit 2014–2020 ja Aitojamakuja.fi

- Vuonna 2023 **3,1 % (112 kpl)** Pohjois-Pohjanmaan maataloista harjoitti suoramyymintä.
- Valtakunnallisesti suoramyymintä harjoittaneiden maatalojen osuus kaikista maataloista oli 3,9 %.
- Aitoja makuja -kartalla on 15 REKO-jakopistettä Pohjois-Pohjanmaan alueella (tilanne kesällä 2026).
- Koko Suomessa REKO-jakopisteitä on noin 250.

Alueen vahvuuksia ja erityispiirteitä

Laaja maakunta meren rannikolta Koillismaan tuntureille luo pohjan moninaiselle ruokakulttuurille rannikon kalastuksesta, jokivarsien viljelykulttuurista ja Koillismaan riistasta ja porosta. Perinteisiä tuotteita ovat ohrarieska, siika, lohi, nahkaiset, marjat sekä peruna. Tunnettuja perinneruokia ovat esimerkiksi juhannusjuusto ja rössypottu.

Pohjois-Pohjanmaa on Suomen suurin maidon ja naudanlihan tuottaja, erityisyytenä merenrantalaitumilla kasvatettu luonnonlaidunliha. Suuren luomuviljelyalan lisäksi alueella on luomuserifioituja metsiä ja runsaasti luonnontuotteita. Maakunnassa on poronhoitoaluetta, ja kalaa saadaan sekä sisävesistöistä että merestä. Pohjois-Pohjanmaa on Suomen ainoa siemenperunan High grade -tuotantoalue. Mikro- ja pienyrityksillä on merkittävä rooli elintarvikejalostuksessa.

Brändit ja verkostot

- Arctic Food Lab on alueen oma tuotemerkki, joka kertoo pohjoisen luonnon puhtaudesta ja ainutlaatuisuudesta. Arctic Food Lab -verkosto kokoaa alueen ruokakulttuurin puolesta puhujat ja tekijät sekä vahvistaa ruokamatkailua ja pohjoisten makujen esiin nostamista.
- Pohjois-Suomen elintarvike- ja luonnontuotealan kehittäjäverkosto

Nimisuojuustuotteet

- Kitkan viisas (SAN)
- *Prosessissa: Pohjalainen leipäjuusto-Kainuun juustoleipä sekä Perämeren pikkusiika*

Lisätietoa elintarvikealasta

- **Pohjois-Pohjanmaan elintarviketalouden strategia 2017-2025**
 - Tietohaarukka (Ruokatieto)
 - Tilastoja elintarvikkeiden viennistä ja tuonnista (Elintarviketeollisuusliitto)
 - Maakuntien ruokaomavaraisuus (Luonnonvarakeskus)
 - Alueellinen yritystoimintatilasto (Tilastokeskus)
 - Luomu Suomessa (Pro Luomu)
 - Maaseutuindikaattorit (Maaseutuverkosto/Tilastokeskus)
 - Maaseutuohjelman indikaattorit 2014-2020 (Luonnonvarakeskus)
- Maakuntiin liittyen lisätietoja voit kysyä Aitoja makuja -verkoston jäseniltä
 - Valtakunnallisesti pk-elintarvikeyrityksien sekä lähiruoan, luomun ja luonnontuotteiden asioita edistetään Ruokasektorin koordinaatiohankkeessa, johon liittyen lisätietoja antavat: Päivi Töyli ja Juha Rutanen, Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti
Aura Lamminparras, Pro Luomu ry

Verkostoilla voimaa yhteistyöhön – Ruokasektorin koordinaatiohanke

Laatinut:
Suvi-Tuuli Laaksonen ja Päivi Töyli,
Helsingin yliopisto Ruralia-instituutti

Kesäkuu 2026

Kuntapohjainen kaupunki-maaseutuluokitus

Paikkatietopohjaisesta kaupunki-maaseutuluokituksesta on Suomen ympäristökeskuksessa tehty yleistys kuntatasolle. Ensin erotellaan kaupunkikunnat yhdeksi luokaksi ja sen jälkeen maaseutukunnat jaetaan kolmeen luokkaan.

Kunta luokitellaan kaupunkikunnaksi, jos paikkatietopohjaisen luokituksen sisemmän ja ulomman kaupunkialueen väestöä on enemmän kuin kaupungin kehysalueen ulkopuolista maaseutuväestöä.

Kehysalueella sijaitseva kunta luokitellaan joko kaupungiksi tai kaupungin läheiseksi maaseuduksi kaupunkimaisuuden ja maaseutumaisuuden perusteella.

Muut kunnat luokitellaan yhteenlasketun maa-alaosuuden ja väestöosuuden perusteella kaupungin läheisen maaseudun, ydinmaaseudun ja harvaan asutun maaseudun kuntiin. Maaseudun paikalliskeskusten tiedot lasketaan ympäröivään alueluokkaan.

(Lähde: Tilastokeskus, maaseutuindikaattorit)